

Zināšanu pilnveides
izglītības programmas projekts
speciālo zināšanu apgūvei bērnu tiesību aizsardzības jomā
speciālistiem
(24 akadēmiskās stundas)

3. modulis

„Konfliktu risināšanas iespējas saskarsmē ar pusaudžiem”

Atbildes uz paškontroles jautājumiem

1. jautājums.

Kas ir konflikts?

Atbilde uz 1. jautājumu

Konflikts ir attiecīgā laikā un telpā pretrunīga tendenču un interešu sadursme, kam nepieciešama individuāla, grupveida vai institucionāla atrisināšana. (Psiholoģijas vārdnīca, 1999). Literatūrā atrodamas arī citas konflikta definīcijas.

2. jautājums.

Kādi ir galvenie konfliktu cēloņi?

Atbilde uz 2. jautājumu

Galvenie konfliktu cēloņi ir:

- Cilvēku atšķirīgi uzskati, domas par vienu un to pašu jautājumu. Cilvēku domas, uzskati mēdz būt atšķirīgi, jo atšķirīgas var būt vajadzības, intereses utt. To nosaka arī uztveres atšķirības.
- Atšķirīgi resursi. Pie resursiem pieder gan materiālie resursi, gan arī informācija, zināšanas, apdāvinātība u.c.
- Atšķirīgi veidi psiholoģisko vajadzību realizēšanā. Ikvienam cilvēkam ir svarīgi (vajadzīgi) būt mīlētam, pieņemtam, nozīmīgam, atbildīgam. Bet šīs vajadzības cilvēki realizē dažādos veidos.
- Atšķirīga vērtību orientācija. Par to ikdienā tiek runāts maz vai vispār nerunā. Vērtību orientācija veidojas bērnībā un tā nereti saistīta ar tiem dzīves mērķiem, kurus cilvēks sev izvirza. Vieniem ir svarīgi iegūt lielu materiālu bagātību, citi bagātību saskata zināšanās, citiem svarīga ir karjera utt.
- Psiholoģiskā nesaderība. Neapzināta pret otru cilvēku vērsta nepatika. Tā ir kā liek nostāties konfrontējošā pozīcijā. Visbiežāk rodas sadzīves konflikti, bet var būt arī citu veidu konflikti.
- Rakstura vai temperamenta īpašības. Tās var radīt grūtības savstarpējā sadarbībā, radīt konfliktu. Bet visbiežāk tas notiek, ja šīs īpašības tiek akcentētas, pārspīlētas no uztveramā puses. Par konflikta iemeslu tās var nebūt, ja pieņemam cilvēku tādu, kāds viņš ir.
- Slēpta konkurence. Tas kā iemesls konfliktam var būt, ja cilvēks slēpj savus patiesos mērķus, bet to sasniegšanai lieto neētiskas metodes (baumu izplatīšanu, šantāžu, informācijas sagrozīšanu u.c.).
- Cilvēka iekšējie konflikti. Iekšējie konflikti rada paaugstinātu spriedzi, stresu, kas savukārt noved pie neadekvātas situācijas novērtēšanas, visbiežāk mazāk nozīmīgu detaļu pārspīlēšanas. Tas, savukārt, izraisa starppersonālos konfliktus. Ja šie iekšējie konflikti ilgstoši netiek risināti, tad var veidoties konfliktējoša personība. Par konfliktējošu personību sauc personību, kurai ir tendence izraisīt negatīvus un destruktīvus konfliktus un iesaistīties konfliktos, kurus izraisījuši citi.

3. jautājums.

Kādas ir galvenās konfliktu risināšanas stratēģijas?

Atbilde uz 3. jautājumu

Galvenās konfliktu risināšanas stratēģijas ir izvairīšanās, piekāpšanās, konkurence, sadarbība, kompromiss.